

[Elmquist.]

at ingen maa føle sig uretfærdigt behandlet og saaledes, at vi ikke slaar smaa Virksomheder i Stykker. Jeg haaber ogsaa, at de kommer til at virke saaledes, at de Penge, der inddrages til Staten, ikke maa mangle i det Arbejde, som Virksomhederne skal udfolde for at skabe Beskæftigelse i det danske Folk.

Foss: De to foreliggende Lovforslag er Udtryk for den Betragtning, at hvis nogen Dansk under Krigen har tjent urimelig meget paa Arbejde for Tyskerne eller i tysk Interesse, har dette været imod det danske Samfunds Interesse, og vedkommende maa finde sig i, at Samfundet nu, da vi er Herrer i vort eget Hus, forlanger Regningen revideret. Der er taget rimeligt Hensyn til de Mestre eller Virksomheder, der har været mere eller mindre nødt til at arbejde for Tyskerne; kun de, som har udvidet deres Virksomhed for at kunne paatage sig mere tysk Arbejde, eller de, som uden Tvang har haft særlig meget Arbejde for Tyskerne, bliver virkelig haardt ramt. Men jeg har ingen særlig Medlidenhed med saadanne Folk. Vi hører i Dag fra forskellig Side, at de stakkels Mennesker, der paa den ene eller den anden Maade gik i tysk Tjeneste, var i god Tro, og der henvises til forskellige offentlige Proklamationer. Jeg vil nu holde paa, at Befolkningen ogsaa dengang meget godt vidste, hvad det drejede sig om. Der var faktisk ikke andre end Nazisterne, der tog fejl af dem, der gik i tysk Tjeneste; af gode Grunde kan man ikke saa godt dokumentere dette ved Citater af legale Aviser eller Bekendtgørelser.

Ved de to foreliggende Lovforslag er Omraadet delt saaledes, at Forslaget om Tilbagebetaling rammer dem, der er gaaet for vidt, medens Forslaget om Avancebegrænsning kun betyder en Regulering af Regningen for tysk Arbejde. Jeg er særlig tilfreds med disse Lovforslag, fordi jeg mener, at man derved har gjort, hvad der er praktisk muligt for at regulere de særlige Fortjenester under Krigen. Jeg minder om, at vi jo ogsaa har haft en temmelig haard Krigskonjunkturbeskatning. De nu foreliggende Lovforslag er i Virkeligheden et særligt Supplement til denne Beskatning. Paa et vist Tidspunkt under Krigen tænkte jeg mig paa samme Maade, som andre gjorde, at vi til sin Tid kunde regulere Pengeforholdene ved en Eengangsbeskatning paa Formuestigning under Krigen. Dette kunde utvivlsomt have ladet sig gøre, hvis Krigen

kun havde været nogle faa Aar, men nu er Forholdet jo desværre det, at den Periode, som skulde have været Grundlaget for en Beregning af Formuestigningen, er blevet for lang. En Beskatning af Formuestigningen vilde blive saa fuld af Undtagelsesbestemmelser, hvis den skulde blive nogenlunde retfærdig, at den praktisk talt vilde være umulig. Jeg tænker ikke mindst paa de unge, der har etableret sig kort før Krigen eller under Krigen, men jeg tænker ogsaa paa de Uligheder, der har været i Prisstigningen paa forskellige Slags Ejendomme.

En anden Sag er det, at vi til sin Tid, naar Varelagrene igen er blevet normale og der dermed er skabt Mulighed for en Tilbagevenden til en fri Prisdannelse baseret paa sund Konkurrence, maa have en Sanering af vort Pengevæsen. Til den Tid kan vi overse Virkningen af de Pengelove, som er vedtaget i Sommer, og jeg er ikke i Tvivl om, at mit Parti da vil være med til at regulere Pengeforholdene i Samfundet. Det er nødvendigt for at afvikle Priskontrollen, uden at dette kommer til at betyde højere Priser; men de foreliggende Lovforslag tager jo ikke særlig Sigte paa en saadan Sanering. Deres egentlige Formaal er en Retfærdighedshandling over for de Virksomheder eller de Haandværksmestre og andre, som ikke har villet have med Tyskerne at gøre, og som har haft Held til at undgaa dette. De maa ikke stilles daarligere end deres Konkurrenter, som har tjent Penge paa Tyskerne, selv om dette maaske i mange Tilfælde ikke er sket med deres gode Vilje, men fordi det danske Samfund maatte bøje sig for tysk Krav.

Jeg skal ikke gennemgaa Lovforslagene i Detailler. Det er muligt, at Lovene i nogle Tilfælde vil komme til at virke strengere end i andre, men jeg tror, det er lykkedes at komme Retfærdigheden saa nær, som det overhovedet er muligt. Vi bevæger os her paa et Omraade, der er overordentlig vanskeligt. Erhvervslivet er mangesidigt og kompliceret, og der skal derfor tages mange forskellige Hensyn, naar man beskæftiger sig med en Lovgivning af denne Art. Jeg har ligesom andre Medlemmer af dette høje Ting haft Lejlighed til at følge Forarbejderne til disse to Love, og jeg tror, det har været overordentlig vanskeligt at forlige de forskellige Synspunkter, som er fremført. Jeg mener, der er gjort et godt Stykke Arbejde, ikke mindst i Folketingsudvalget, og jeg skal paa mit Partis Vegne anbefale begge Lovforslagene til Vedtagelse.